

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	7
ÖNSÖZ	11
İÇİNDEKİLER.....	13
KISALTMALAR	23
GİRİŞ	25

BİRİNCİ BÖLÜM

VAKIF KAVRAMI VE TÜRLERİ

§ 1. VAKIF KAVRAMI

I. VAKFIN MENŞEİ VE TARİHİ GELİŞİMİ	33
II. OSMANLI DEVLETİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE VAKIFLARA İLİŞKİN POZİTİF HUKUK DÜZENLEMELERİ	39
III. VAKFIN TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	42
A. Genel Olarak	42
B. İslam-Osmanlı Hukukunda	43
C. Türk Medeni Hukukunda	46
IV. VAKFIN UNSURLARI	48
A. İslam-Osmanlı Hukukunda	48
1. Genel Olarak	48
2. Vakfeden (Vâkif) Unsuru.....	49
3. Vakfedilen Mal (Mevkuf) Unsuru.....	49
4. Vakıftan Yararlanan (Mevkûfün Aleyh) Unsuru	52
5. İrade Beyanı (Sıyga) Unsuru.....	53
B. Türk Medeni Hukukunda	55
1. Genel Olarak	55
2. Mal Varlığı Unsuru	55
3. Usulüne Göre Belirli ve Sürekli Bir Amaca Özgüleme Unsuru.....	57
a. Belirli ve Sürekli Bir Amaç	57
b. Usulüne Göre Özgüleme: Vakıf Kurma İşlemi.....	60
aa. Genel Olarak	60
bb. Vakıf Kurma İşleminin Hukuki Niteliği.....	60

cc. Vakıf Kurma İşleminin Şekli	62
dd. Vakıf Kurma İşleminde Ehliyet	64
ee. Vakıf Kurma İşleminin İçeriği	65
ff. Vakıf Kurma İşleminde Cayma	66
4. Tüzel Kişilik Unsuru	69
a. Genel Olarak	69
b. Tescil Talebi	69
c. Vakfın Tescilinin Hüküm ve Sonuçları	70
aa. Genel Olarak	70
bb. Vakfın Tüzel Kişilik Kazanması	70
cc. Vakfın Tahsis Olunan Mal ve Hakları İktisabı	70

Ş 2. VAKIF TÜRLERİ

I. İSLAM-OSMANLI HUKUKUNDA	72
A. Genel Olarak	72
B. Vakfedilen Malın Mülkiyetine Göre Vakıflar	72
1. Genel Olarak	72
2. Sahih Vakıflar	72
3. Gayrisahih Vakıflar	73
C. Yararlananlara Göre Vakıflar	74
1. Hayrî Vakıflar	74
2. Zürrî Vakıflar	75
3. Avârız Vakıfları	76
D. Yararlanma Şekillerine Göre Vakıflar	77
1. Genel Olarak	77
2. İcare-i Vahideli Vakıflar	78
3. İcareteynli Vakıflar	78
4. Mukâtaalı Vakıflar	80
5. Gedikler	82
E. Yönetimlerine Göre Vakıflar	83
1. Genel Olarak	83
2. Mazbut Vakıflar	84
3. Mazbut Olmayan Vakıflar	85
a. Mülhak Vakıflar	85
b. Müstesna Vakıflar	86
c. Meşrutiyet Üzere Tasarruf Olunan Vakıflar	86
II. TÜRK MEDENİ HUKUKUNDA	87
A. Genel Olarak	87

B. Yeni Vakıflar	88
1. Olağan Vakıflar	88
2. Kamuya Yararlı Vakıflar	88
3. Çalıştırılanlara ve İşçilere Yardım Vakıfları	90
4. Aile Vakıfları	91
C. Eski Vakıflar	95
1. Genel Olarak	95
2. Mazbut Vakıflar	96
3. Cemaat Vakıfları	98
4. Esnaf Vakıfları	100
5. Mülhak Vakıflar	101

İKİNCİ BÖLÜM

MÜLHAK VAKFIN HUKUKİ STATÜSÜ VE YÖNETİM ŞEKLİ**§ 3. MÜLHAK VAKIF KAVRAMI**

I. MÜLHAK VAKFIN TANIMI	103
II. MÜLHAK VAKFIN KAPSAMI	105
A. Genel Olarak	105
B. Yönetimi Vakfedenlerin Soyundan Gelenlere Şart Edilmiş Vakıflar	105
C. Cemaat ve Esnaf Vakıflarının Mülhak Vakıflarla Olan İlişkisi	109
III. MÜLHAK VAKIFLARDA VAKFİYE	112
A. Genel Olarak	112
B. Vakfiyenin Tanımı ve Muhtevası	112
C. Vakfın Kurulması ve Bağlayıcılık Kazanmasında Vakfiyelerin İşlevi	115
D. Vakfiye Şartları ile Emredici Hükümler Arasındaki Öncelik	117
E. Mülhak Vakıf Vakfiyelerinde Sıkça Kullanılan Kavram ve Şartlar	125
1. Batın	125
2. Evlat	126
3. Karabet ve Karn	129
4. Nesil ve Zürriyet	130

§ 4. MÜLHAK VAKFIN TÜZEL KİŞİLİĞİ

I. GENEL OLARAK	131
II. ROMA VE İSLAM HUKUKUNU ESAS ALAN SİSTEMLERDE TÜZEL KİŞİ KAVRAMI VE VAKFIN TÜZEL KİŞİLİĞİ	131
A. Genel Olarak	131
B. Roma Hukukunu Esas Alan Sistemlerde	131

C.	İslam Hukukunu Temel Alan Sistemlerde	134
III.	TÜRK MEDENİ HUKUKUNDA MÜLHAK VAKIF TÜZEL KİŞİLİĞİ	137
A.	Genel Olarak	137
B.	Tüzel Kişi Kavramının Unsurları ve Mülhak Vakıflar.....	139
1.	Tüzel Kişi Kavramı	139
2.	Tüzel Kişi Kavramının Unsurları	140
a.	Genel Olarak.....	140
b.	Belirli ve Sürekli Bir Amaç.....	141
c.	Örgütlenme	142
d.	Hukuk Düzeninin Tüzel Kişiliği Tanıması: Sınırlı Sayı İlkesi.....	142
3.	Tüzel Kişi Kavramının Unsurlarının Mülhak Vakıflardaki Mevcudiyeti	144
C.	Tüzel Kişinin Hak Ehliyeti ve Mülhak Vakıflar	147
D.	Tüzel Kişinin Fiil Ehliyeti ve Mülhak Vakıflar	151
1.	Tüzel Kişinin Fiil Ehliyetinin Kapsamı	151
2.	Mülhak Vakfın Fiil Ehliyetinin Sınırları: Mülhak Vakıflarda Vesayet	155
a.	Genel Olarak.....	155
b.	2762 sayılı Vakıflar Kanunu'na Göre.....	156
c.	5737 sayılı Vakıflar Kanunu'na Göre.....	159

§ 5. MÜLHAK VAKFIN YÖNETİM ŞEKLİ

I.	GENEL OLARAK	162
II.	MÜLHAK VAKIF YÖNETİCİSİ, MÜTEVELLİ VE TEVLİYET KAVRAMLARI.....	163
III.	MÜLHAK VAKIF YÖNETİCİSİNİN TESPİTİ VE TAYİNİ.....	164
A.	Genel Olarak	164
B.	Tevliyete Ehil Vakıf Evladı Olduğunun Tespiti Davası	166
1.	Genel Olarak.....	166
2.	Davanın Tarafları	166
3.	Davanın Şartları	167
4.	Davanın Konusu (Davada İncelenmesi Gereken Hususlar).....	169
5.	Mahkeme Tarafından Verilen Hükmün Niteliği ve Hukuki Sonuçları...171	
IV.	MÜLHAK VAKIF YÖNETİCİSİNİN TEMEL GÖREV VE YETKİLERİ	171
A.	Genel Olarak	171
B.	Mülhak Vakfın Mal Varlığını Gözetmek	173
C.	Mülhak Vakfın Haklarını Korumak	175
D.	Mülhak Vakfın Mallarını ve Gelirlerini Amaçlarına Uygun Olarak Kullanmak	176
E.	Yönetici Yardımcısı Tayin Etmek	178

V. MÜLHAK VAKIF YÖNETİCİSİNİN ÜCRET (VAZİFE) HAKKI	179
VI. MÜLHAK VAKFIN TEMSİLEN GENEL MÜDÜRLÜKÇE YÖNETİLMESİ	183
VII. MÜLHAK VAKIFLARDA AMAÇ VE İŞLEV DEĞİŞİKLİĞİ	185
A. Genel Olarak	185
B. Amaç ve İşlev Değişikliği Kararının Şartları.....	187
1. Genel Olarak	187
2. Esasa İlişkin Şartlar.....	187
a. Vakfiyedeki Şartların Yerine Getirilmesine Fiilen veya Hukuken İmkân Kalmaması.....	187
b. Değişikliğin Vakfedenin İradesine Aykırı Olmaması.....	188
3. Usule İlişkin Şartlar	190
a. Mülhak Vakıf Yöneticisi Tarafından Değişiklik Teklifinde Bulunulması	190
b. Vakıflar Meclisi Tarafından Değişiklik Kararı Verilmesi.....	190
C. Amaç ve İşlev Değişikliği Kararının Hüküm ve Sonuçları	191

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜLHAK VAKFIN MAL VARLIĞI

§ 6. GENEL OLARAK

§ 7. MÜLHAK VAKFIN MALLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ

I. VAKIF MALLARI ÜZERİNDEKİ MÜLKİYET	195
II. MÜLHAK VAKFIN MALLARI VE BU MALLAR ÜZERİNDEKİ MÜLKİYET	197
A. Genel Olarak	197
B. Hayrat Cinsinden Vakfedilen Mallar.....	198
C. Akar Cinsinden Vakfedilen Mallar	201

§ 8. MÜLHAK VAKFIN MALLARI ÜZERİNDEKİ TASARRUFLAR

I. GENEL OLARAK	202
II. MÜLHAK VAKIF YÖNETİCİSİNİN TASARRUF YETKİSİNİN SINIRLARI VE VAKFIN MALLARI ÜZERİNDE SERBESTÇE GERÇEKLEŞTİREBİLECEĞİ BAZI TASARRUFLAR.....	203
III. MÜLHAK VAKFIN MALLARI ÜZERİNDE ÖZELLİK ARZ EDEN TASARRUFLAR	207
A. Genel Olarak	207
B. Mülhak Vakfın Akar ve Hayrat Cinsinden Mallarının Değiştirilmesi.....	208
1. Genel Olarak	208
2. Akar Cinsinden Malların Değiştirilmesi	210
a. Genel Olarak	210

b.	Başlangıçta Özgülenen Akar Cinsinden Malların Değiştirilmesi	211
aa.	Genel Olarak.....	211
bb.	Şartları	212
aaa.	Değişikliğin Mülhak Vakfın Menfaatine Olması	212
bbb.	Değişikliği Haklı Kılan Sebeplerin Mevcudiyeti.....	213
ccc.	Mülhak Vakıf Yöneticisinin Başvurusu ve Denetim Makamının Görüşü Alınarak Verilecek Mahkeme Kararı	219
c.	Sonradan İktisap Edilen Akar Cinsinden Malların Değiştirilmesi ...	221
3.	Hayrat Cinsinden Malların Değiştirilmesi	223
a.	Genel Olarak.....	223
b.	Şartları	224
aa.	Genel Olarak.....	224
bb.	Tahsis Edildiği Amaca Göre Kullanılmasının Kanunlara veya Kamu Düzenine Uygun Olmaması.....	225
cc.	Tahsis Amacına Uygunluğunu Kaybetmesi ve Kısmen veya Tamamen Hayrat Olarak Kullanılmaması	226
dd.	Mülhak Vakıf Yöneticisinin Talebi ve Vakıflar Meclisi Kararı	229
C.	Mülhak Vakfa Ait Hayrat Taşınmazların Tahsisi	230
D.	Mülhak Vakfın Malları Üzerinde Rehin Hakkı Tesisi.....	232
E.	Mülhak Vakfın Mallarının Cebri İcra Yoluyla Takibi	234
F.	Mülhak Vakfın Mallarının Zamanaşımı ile İktisabı	236
G.	Mülhak Vakfın Mallarının Kamulaştırılması	242
§ 9. MÜLHAK VAKIFLARDA GALLE (GELİR), GALLE ÜZERİNDE HAK SAHİPLİĞİ VE GALLE FAZLASINDAN YARARLANMA KOŞULLARI		
I.	GENEL OLARAK	246
II.	GALLE, GALLE FAZLASI, İNTİFA VE SÜKNA HAKKI KAVRAMLARI	247
A.	Galle ve Galle Fazlası Kavramı.....	247
B.	İntifa Hakkı Kavramı, Bu Kavramın Hukuki Niteliği ve Galle Fazlası Alacağı ve Sükna Hakkıyla İlişkisi.....	249
III.	GALLE FAZLASINA MÜSTAHAK VAKIF EVLADI VEYA İLGİLİSİ OLUNDUĞUNUN MAHKEME KARARIYLA TESPİTİ	255
A.	Genel Olarak	255
B.	Davanın Tarafları.....	255
C.	Davanın Hukukî Niteliği ve Konusu	258
D.	Davanın Konusu (Davada İncelenmesi Gereken Hususlar)	260

E. Mahkeme Tarafından Verilen Hükmün Niteliği ve Etkisi	268
F. Mahkeme Tarafından Verilen Hükmün Hukuki Sonuçları.....	269
1. Genel Olarak	269
2. Galle Fazlası Alacağı İçin Yapılacak Başvuru.....	270
3. Galle Fazlası Alacağının Talep Edilebileceği Süre	270
4. Galle Fazlasının Hesaplanması ve Hak Sahibine Ödenmesi	275

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MÜLHAK VAKFIN DENETİMİ VE SONA ERMESİ**§ 10. MÜLHAK VAKFIN DENETİMİ**

I. VAKIFLARDA DENETİM.....	281
A. Genel Olarak	281
B. İslam-Osmanlı Hukukunda	282
C. Türk Medeni Hukukunda	286
1. Genel Olarak	286
2. Vakıflarda Denetimin Kapsamı.....	288
a. Dış Denetim	288
b. İç Denetim.....	291
II. GENEL MÜDÜRLÜĞÜN MÜLHAK VAKIFLAR ÜZERİNDEKİ DENETİM YETKİSİ.....	294
A. Genel Olarak	294
B. Mülhak Vakıflar Üzerindeki Denetimin Hukuki Niteliği.....	295
C. Mülhak Vakıf Yöneticisinin Denetim Kapsamındaki Yükümlülükleri.....	297
1. Genel Olarak	297
2. Mülhak Vakfın Muhasebesini Tutma Yükümlülüğü	298
3. Zorunlu Beyannameleri Verme ve Bildirimlerde Bulunma Yükümlülüğü	301
III. MÜLHAK VAKIF YÖNETİCİSİNİN SORUMLULUĞU	303
A. Genel Olarak	303
B. Mülhak Vakıf Yöneticisinin Hukuki Sorumluluğu	303
1. Genel Olarak	303
2. Mülhak Vakıf Yöneticisinin Görevden Alınması	303
a. Görevden Alma (Azil) Kavramı ve Vakıf Yöneticiliğini Sona Erdiren Diğer Sebepler.....	303
b. Mülhak Vakıf Yöneticisinin Görevden Alınması Davası.....	305
aa. Davanın Tarafları, Konusu ve Hukuki Niteliği.....	305
bb. Davanın Şartları	307

aaa. Esasa İlişkin Şart: Vakıflar Kanunu'nda Gösterilen Sebeplerden Birinin Gerçekleşmesi	307
aaaa. Genel Olarak	307
bbbb. Vakfın Amacına ve Yürürlükteki Mevzuata Aykırılık	310
cccc. Vakfın Amacı Doğrultusunda Faaliyette Bulunmamak	313
dddd. Vakfın Mallarını ve Gelirlerini Amaçlarına Uygun Olarak Kullanmamak.....	314
eeee. Ağır İhmal ve Kasıtlı Fiillerle Vakfı Zarara Uğratmak	317
ffff. Noksanlık ve Yanlışlıkları Verilen Süre İçerisinde Tamamlamamak, Düzeltmemek veya Aykırı İşlemlere Devam Etmek.....	322
gggg. Fiil Ehliyetini Kaybetmek veya Görevi Sürekli Olarak Yapmaya Engel Teşkil Edecek Hastalığa veya Maluliyete Yakalanmak	323
bbb. Usule İlişkin Şartlar	324
aaaa. Meclisin Vereceği Karara Dayalı Olarak Denetim Makamının Başvurusu.....	324
bbbb. Mahkemenin Görevden Alma Kararı Vermesi ...	326
cc. Davanın Hukuki Sonuçları.....	328
aaa. Genel Olarak	328
bbb. Görevden Alınan Mülhak Vakıf Yöneticisi Açısından Sonuçları	329
ccc. Mülhak Vakıf Tüzel Kişiliği Açısından Özel Sonuçları	333
3. Mülhak Vakıf Yöneticisinin Tazminat Sorumluluğu	333
C. Mülhak Vakıf Yöneticisinin Cezai Sorumluluğu.....	336

§ 11. MÜLHAK VAKFIN SONA ERMESİ

I. GENEL OLARAK	344
II. MÜLHAK VAKFI SONA ERDİREN SEBEPLER	345
A. Genel Olarak	345
B. Yeni Vakıfları Sona Erdiren Sebeplerin Mülhak Vakıflara Uygulanabilirliği	346
1. Yeni Vakıfların Kendiliğinden Sona Ermesi (Dağılması)	346
2. Yeni Vakıfların Mahkeme Kararıyla Sona Erdirilmesi (Dağıtılması).....	352
3. Yeni Vakıfları Sona Erdiren Sebeplerin Mülhak Vakıflara Uygulanabilirliği	355
C. Mülhak Vakıf Tüzel Kişiliğini Sona Erdiren Özel Sebepler	358

1. Genel Olarak	358
2. Mülhak Vakfın Mazbut Vakıflar Arasına Alınması: Mazbutiyet Kararı.....	359
3. İntifa Hakkı Hayrından Fazla Olan Mülhak Vakıfların Aile Vakfına Dönüştürülmesi	367
III. YENİ VAKIFLARDA SONA ERMENİN HUKUKİ SONUÇLARININ AİLE VAKIFLARI İLE MÜLHAK VAKIFTAN DÖNÜŞTÜRÜLEN AİLE VAKIFLARINA UYGULANABİLİRLİĞİ.....	371
A. Genel Olarak	371
B. Yeni Vakıflarda Tasfiye	372
C. Yeni Vakıflarda Özgüleme (Tahsis)	374
D. Aile Vakıfları ve Mülhak Vakıftan Dönüştürülen Aile Vakıflarında Özgüleme (Tahsis)	378
SONUÇ	381
KAYNAKÇA	395